

KAROLINUM

Jelizaveta Getta

Jiří Levý – průkopník moderního myšlení o překladu

Jiří Levý – průkopník moderního myšlení o překladu

Jelizaveta Getta

———

prof. PhDr. Jana Králová, CSc.
prof. PhDr. Bohuslav Mánek, CSc.

Na obálce: Jiří Levý (Literární archiv Památníku národního písemnictví, Fond SČS)

Vydala Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum
Praha 2025

Redakce Jana Kolářová
Grafická úprava Jan Šerých
Sazba DTP Nakladatelství Karolinum
Vydání první

© Univerzita Karlova, 2025
© Jelizaveta Getta, 2025

ISBN 978-80-246-6153-7
ISBN 978-80-246-6161-2 (pdf)

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

„Úkolem teoretika překladu je spíše, aby pomáhal překladateli poznávat zákonitosti jeho práce, než aby vytvářel zjednodušující příručkové šablony."

Jiří Levý, 1956

Obsah

Poděkování 11

Úvod 12

1. Levého dětství a studentská léta 15

2. Akademická dráha 25

3. Tematické zaměření Levého prací 30
3.1 Oblast anglicky psané literatury 32
3.1.1 První publikovaná díla 33
3.1.2 Zaměření na různé aspekty děl anglických a amerických autorů 36
3.2 Versologie 41
3.2.1 Zaměření na aspekty různých veršových forem 42
3.2.2 Versologický výzkum prizmatem metod exaktních věd 45
3.3 Literární věda 50
3.3.1 Interdisciplinarita literární vědy 50
3.3.2 Literárněvědný výzkum prizmatem metod exaktních věd 54

4. Teoreticko-metodologická východiska Levého díla ve studiu překladu 56
4.1 Vliv dobového kontextu na Levého badatelské zaměření 56
4.2 Pluralita noetických stanovisek 58
4.3 Levého teoretické formulace v kontextu dějin českého myšlení o překladu 62
4.3.1 Národní obrození 63
4.3.2 Konec 19. století 64
4.3.3 Otokar Fischer 66
4.4 Český strukturalismus 68

4.4.1 Rysy českého strukturalismu v Levého teorii 70
4.4.1.1 Dynamičnost struktury 71
4.4.1.2 Komunikační charakter uměleckého díla 73
4.4.1.3 Dobová proměnlivost estetických norem 75
4.4.1.4 Zřetel k širšímu kontextu a diskurzu 77
4.4.1.5 Role individua v umění 78
4.4.2 Východiska Levého tezí a překladatelsky orientované studie prvních pražských strukturalistů 81

5. Levého teoretická práce v oblasti překladu 86
5.1 Dějiny překladu jako empirický základ pro další výzkum 87
5.1.1 Zaměření na proměny přístupů k překladu díla konkrétního autora 87
5.1.2 Zaměření na překlad jedinečných prvků cizích literatur 88
5.1.3 Zaměření na dílo konkrétního překladatele 90
5.1.4 Výzkum dobových překladových teorií a metod – geneze Českých teorií překladu 92
5.1.5 Další vydání Českých teorií překladu 96
5.1.6 Levého výzkum vývoje překladu po roce 1945 97
5.2 Práce v teorii literárního překladu 100
5.2.1 První práce k teorii literárního překladu 101
5.2.2 Nepublikovaná studie „K metodologii překladatelské estetiky" jako možný předchůdce dalších teoretických konceptů 104
5.2.3 Příprava první části Umění překladu 106
5.2.4 Umění překladu a jeho první cizojazyčná verze 113
5.2.4.1 Práce na překladu z pohledu překladatele 116
5.2.4.2 Geneze německé verze v archivních pramenech 117
5.2.4.3 Adaptace Umění překladu pro německé čtenáře 117
5.2.5 Další česká vydání Umění překladu 121
5.3 Levého práce v kritice a analýze překladu 124
5.3.1 Kritika překladu 125
5.3.2 Analýza překladu 127
5.3.2.1 Analýza geneze překladu 128
5.3.2.2 Analýza recepce překladu 131
5.3.2.3 Role konceptu překladu jako rozhodovacího procesu v překladatelské analýze 132

6. Levý jako překladatel 137

7. Vzdělávací činnost 144
7.1 Působení na Univerzitě Palackého v Olomouci 145
7.2 Působení na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Brně 153
7.3 Externí pedagogické působení 157

8. Osvětová činnost 160
8.1 Osvětová činnost v Československu 160
8.2 Přednášková činnost 164
8.3 Edice Český překlad 168
8.4 Redakční činnost 170
8.5 Mezinárodní (organizační) činnost 171

9. Závěrečná úvaha s výhledem do dalšího výzkumu 177

10. Využité metody výzkumné práce 183
10.1 Analýza diskurzu Levého publikačních výstupů 183
10.2 Archivní výzkum 186
10.2.1 Lokalizace archivních pramenů 186
10.2.2 Práce s archivními prameny 189
10.2.3 Analýza a interpretace archivních pramenů 193

Summary 197
Bibliografie 202

Poděkování

Protože tato publikace vychází z mé disertační práce, ráda bych v prvé řadě poděkovala vedoucímu mé disertace, doc. PhDr. Bc. Tomáši Svobodovi, Ph.D., za veškerou odbornou pomoc. Velice si vážím průběžných konzultací, cenných rad, včasných upozornění na možná úskalí, doporučení řady důležitých výzkumných zdrojů i vytrvalého motivování k tomu, abych text dovedla k obhajobě a následně i k monografickému zpracování.

Práce takto komplexního charakteru by rovněž nemohla vzniknout bez plodné spolupráce se zaměstnanci archivů. Velký dík za pomoc při rešerších patří především Mgr. Janě Barboře Slaběňákové a Mgr. Jitce Měřínské z Archivu Masarykovy univerzity, Mgr. Pavle Dubské, Ph.D., z Archivu Univerzity Palackého v Olomouci, PhDr. Marku Ďurčanskému, Ph.D., z Archivu Univerzity Karlovy, dále pak zaměstnancům Literárního archivu Památníku národního písemnictví a Státního oblastního archivu v Praze. Za vstřícnost a podporu při rešerších Levého děl v publikacích i periodicích děkuji personálu Knihovny Ústavu translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, zejména Mgr. Tomáši Mlynářovi.

Za ochotu podělit se o vzpomínky na Jiřího Levého jako zapáleného badatele, spolehlivého kolegu, jedinečného pedagoga a aktivního organizátora velice děkuji zejména Prof. PhDr. Jaroslavu Peprníkovi, CSc., Prof. Walteru Schamschulovi a PhDr. Jarmile Emmerové. Za možnost nahlédnout do rodinného archivu Levých a využít některé fotografie v této publikaci jsem velmi vděčná dceři Jiřího Levého, JUDr. Janě Levé.

Za skvělou spolupráci při přípravě této publikace k tisku vděčím týmu nakladatelství Karolinum, především redaktorce Mgr. Janě Kolářové, Ph.D.

Závěrem bych chtěla poděkovat rodině, přátelům a kolegům za morální podporu a vstřícnost při intenzivním výzkumu a jeho následném zpracování do stávající podoby.

Úvod

Nehledě na to, že teze, pojmy a myšlenky Jiřího Levého jsou i po více než 60 letech od svého vzniku poměrně často tematizovány v dílčích studiích, kapitolách i konferenčních příspěvcích, doposud patrně nevznikla práce, která by pojednala Levého dílo celistvě, komplexně a systematicky. Diplomová práce Niny Morozovové *Osobnosti české a slovenské teorie překladu. Jiří Levý jako zakladatel moderní české teorie překladu* (1995) sice obsahuje Levého životopis a charakteristiku jeho stěžejních děl, popisuje je ovšem bez širšího metodologického a vědeckého kontextu.

Na skutečnost, že Levého dílo zatím nebylo systematicky zpracováno, poukazoval již Procházka (1982, s. 219): „Samozřejmě nejideálnější by bylo vydat souborné dílo Jiřího Levého, vždyť vydané knihy jsou už dávno rozebrány […]." K podobnému závěru o několik desetiletí později dochází též Mitrevski (2016, s. 46): „Zběžný pohled zpět na jeho dílo nám […] ukazuje, že je odkaz Levého […] v jeho původním prostředí nedoceněn. Zatím totiž neexistuje ani kritické vydání jeho textů ani soustavnější kritické zhodnocení jeho teoretických východisek." Dle Hrdličky (1996, s. 4) je zajímavé, že i přes národní a mezinárodní uznání Levého jakožto vědecké osobnosti „dosud nenajdeme rozsáhlejší stať nebo studii (nemluvě již o zevrubnější monografii), věnovanou jeho životu a dílu".

Za dva dobové počiny s cílem systematizovat Levého odborné práce lze považovat vydání sborníků *Bude literární věda exaktní vědou?* (1971a), zahrnující Levého studie z oblasti literární vědy, anglicky psané literatury a teorie překladu, a sborník *Paralipomena* (1971b), v němž jsou uspořádány převážně Levého cizojazyčné texty z oboru versologie. Dle Jettmarové bibliografického seznamu (2018) bylo již v roce 1967 Levého památce věnováno jedno z čísel periodika *Česká literatura* (roč. 15, č. 3),

avšak texty v něm publikované se dle obsahu čísla Levého života a díla přímo netýkají.

Zejména od přelomu tisíciletí jsou Levému věnovány práce zaměřující se kromě jiného na genezi, analýzu, interpretaci, kontextualizaci a recepci jeho díla v českém i zahraničním kontextu. Jednou z nich je sborník *Jiří Levý. Zakladatel československé translatologie* (2019), jehož náplň však netvoří výhradně texty na téma Levého teorie překladu, ale rovněž příspěvky rozebírající jednotlivé aspekty jeho tvorby i vzdělávací činnosti. Zahraniční osvěta o Levého díle i českém strukturalismu je jedním z klíčových témat publikace *Tradition Versus Modernity. From the Classic Period of the Prague School to Translation Studies at the Beginning of the 21st Century* (2008). Na komplexní roli Levého prací v kontextu české i zahraniční translatologie se rovněž zaměřuje převážná část monografie *Mozaiky překladu* (2016). Za jeden z nejnovějších publikačních počinů věnovaných Levého dílu jako celku lze považovat práci *Horizonty překladu. K teorii překládání u Jiřího Levého*, jež však dle autora (Svoboda 2023, s. 15)[1] „spíše chce být naznačením cesty k […] ucelenějšímu rozboru Levého odkazu".

Kromě výše uvedených publikací vyšla monotematická čísla odborných časopisů zaměřená na Levého dílo. Jako příklad uveďme číslo *Acta Universitatis Carolinae. Philologica. Minulost, přítomnost a budoucnost české translatologie* (2018), které vzniklo u příležitosti několika výročí – Levého nedožitých devadesátin, padesátého výročí úmrtí a rovněž šedesáti let od vydání jeho monografie *České teorie překladu*. V zahraničí bylo Levému věnováno číslo kolumbijského časopisu *Mutatis Mutandis. Jiří Levý (1926–1967) y la otra historia de la Traductología* (2016), jež dle Brabce (2018, s. 169) dokazuje, že Levého koncepce a teorie „jsou v posledních letech hojně recipovány akademickou obcí v zahraničí, kde rezonují čím dál častěji". Většina těchto prací si klade za cíl aplikaci Levého metodologických přístupů na různé překladatelské postupy.

Alespoň částečnou systematizaci Levého díla si klade za cíl rovněž naše publikace, v níž výraz „dílo" budeme nahlížet z poměrně široké perspektivy – nejen jako „výsledek pracovní činnosti; práce, výtvor, výrobek", ale rovněž ve smyslu „práce, zaměstnání, činnost, konání".[2] Kromě samotných publikačních výstupů a v nich obsažených teoretických tezí se proto zaměříme na Levého vzdělávací, organizační a osvětovou činnost

1 V celé monografii citujeme z předtiskové verze Svobodovy publikace.

2 Dílo. *Slovník spisovného jazyka českého*. Online. Dostupné z: https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=d%C3%ADlo&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no [citováno 2023-12-28].

v národním i mezinárodním kontextu. Jak je patrné z názvu monografie, její hlavní náplň tvoří Levého dílo v oblasti překladu, s ohledem na interdisciplinaritu jeho výzkumných zájmů se však budeme částečně zabývat rovněž pracemi z oblasti anglistiky, amerikanistiky, versologie a literární vědy, neboť výroky formulované na poli těchto oborů považujeme za podstatné pro charakteristiku Levého překladatelské teorie. Ještě před jejím rozborem se rovněž pokusíme o analýzu široké palety Levého výzkumných zdrojů, noetických stanovisek a metodologických východisek.

Levého práci v oblasti překladu považujeme taktéž za interdisciplinární, proto ji zde rozdělíme do následujících okruhů: dějiny překladu, teorie literárního překladu, kritika a analýza překladu. Okrajově pojednáme taktéž Levého aktivní překladatelskou činnost, jejíž detailnější probádání však považujeme za předmět samostatného výzkumu. Zvýšenou pozornost naopak věnujeme Levého stěžejním monografiím – *České teorie překladu* (1957b) a *Umění překladu* (1963c), jež rozebereme z hlediska jejich obsahu, teoreticko-metodologického základu a geneze, která je obzvlášť pozoruhodná v případě *Umění překladu*, jehož dnešní podoba vznikla kombinací originálu z roku 1963 a zpětného překladu německé verze publikace, která vyšla až po Levého smrti.

Z dalších aktivit, které patří do širokého pojetí Levého díla v oblasti překladu, se budeme věnovat jeho pedagogickému působení na Univerzitě Palackého v Olomouci, Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnes Masarykova univerzita) a jiných vzdělávacích institucích, kde vyučoval externě. Probádání Levého organizační a osvětové činnosti se bude primárně odvíjet od jeho členství v Kruhu překladatelů a později Překladatelské sekci Svazu československých spisovatelů. Levého mezinárodní působení vychází hlavně z jeho reprezentace Překladatelské sekce v Mezinárodní federaci překladatelů (FIT) a s tím související přípravy VI. kongresu FIT, jenž se měl roku 1969 konat v Československu.

Aby téma získalo ucelený charakter, pokusíme se zde také systematizovat a rozšířit medailon o Levého životě, studiu a akademické dráze, v jejímž rámci pojednáme hlavně genezi kvalifikačních prací, neboť jejich obsah se mnohdy ukazuje jako určující pro Levého nejvýznamnější publikace.[3]

3 Během výzkumu vedoucího ke zpracování této monografie byly použity tři hlavní metody: 1) analýza diskurzu Levého publikačních výstupů, 2) archivní výzkum a 3) realizace rozhovorů. Všechny uvedené metody podrobněji popisujeme v kapitole „Využité metody výzkumné práce“ na konci publikace.

1. Levého dětství a studentská léta

Jiří Levý se narodil 8. srpna 1926 v Košicích jako syn významného českého romanisty Otakara Levého (1896–1946), jenž většinu svého života vyučoval francouzštinu na gymnáziích v Košicích (1922–1930), v Bratislavě (1930–1939) a v Praze (1939–1940). Paralelně také působil jako externí vyučující francouzské literatury na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě (1933–1939) a na Masarykově univerzitě v Brně, kde se roku 1939 stal mimořádným profesorem. (Kyloušek 2016, s. 45) Jeho zdejší pedagogická činnost však byla náhle přerušena kvůli uzavření českých vysokých škol v důsledku nacistických represí. Od roku 1944 do konce druhé světové války byl kvůli svému židovskému původu internován v koncentračním táboře Terezín, v roce 1946 na následky perzekuce zemřel.

Kromě gymnaziální a univerzitní výuky je rovněž podstatná překladatelská činnost Otakara Levého. Za jeho nejvýznamnější počin v této oblasti lze patrně považovat překlad Stendhalova románu *Červený a černý* (1920). K dalším francouzským autorům, jejichž díla Levého otec překládal, dle Kylouška (Ibid., s. 46) patří Gustave Flaubert, Joris-Karl Huysmans, André Gide nebo Charles Baudelaire. Levého matka, Ludmila Levá (1897–1987), se dle Peprníka (1996, s. 121) rovněž věnovala překladům z francouzštiny. Sourozence Jiří Levý neměl.

V roce 1929 se rodina Levých přestěhovala do Bratislavy a po vzniku Slovenského státu roku 1939 do Prahy. Ve svém životopise Jiří Levý píše, že na Slovensku předtím navštěvoval slovenskou národní školu, středoškolské vzdělání absolvoval na Slovenské státní reálce v Bratislavě (zřejmě Státní československá reálka v Bratislavě), na Reálce v Praze VI (patrně Česká státní reálka v Praze VI) a na Druhém reálném

Jiří Levý s rodiči (archiv rodiny Levých)

gymnáziu v Praze XII (zřejmě Druhé státní československé reálné gymnázium v Praze XII, rovněž známé jako Reálné gymnázium Jana Masaryka).[4] V osmi letech Levý onemocněl těžkým zánětem kyčelního kloubu, kvůli němuž byl deset let upoután na lůžko. Gymnázium proto absolvoval převážně v rámci individuálního studia. Roku 1942 byl kvůli svému židovskému původu z gymnázia vyloučen. Po konci války se vrátil na Druhé reálné gymnázium v Praze XII, kde složil dodatečné zkoušky za pátou až osmou třídu. Roku 1946 zde konal maturitu.[5]

Zájem o literaturu Levého následně přivedl na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde si roku 1946 v rámci dvojoboru zapsal studium češtiny a angličtiny. Kromě toho zájmově studoval španělštinu a divadelní vědu.[6] Dle vzpomínek Levého současníka, Jaroslava Peprníka,

4 Názvy škol uvádíme dle znění v Levého životopisu a do závorky doplňujeme předpokládaný oficiální název, který vyplynul z provedené rešerše.

5 Literární archiv Památníku národního písemnictví, Osobní spisy, Jiří Levý, PhDr. Jiří Levý – curriculum vitae, autorem je Jiří Levý, nedatováno.

6 Ibid.

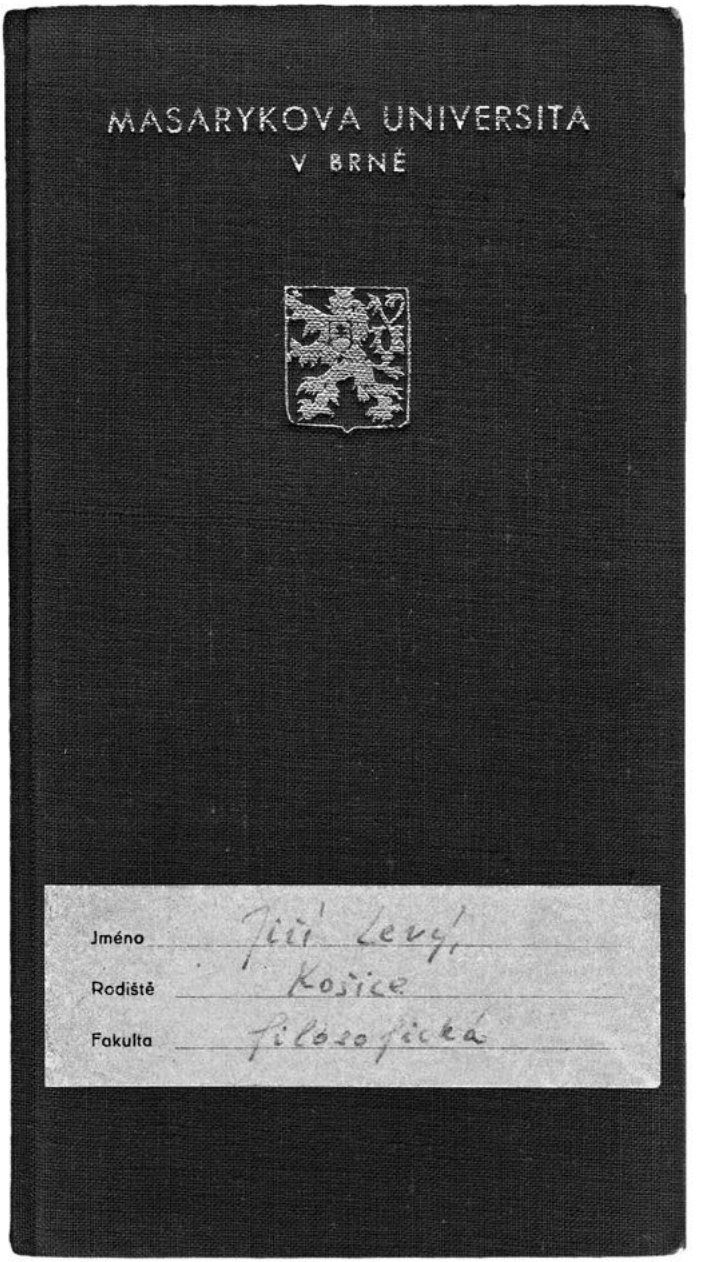

Jiří Levý a Jaroslav Peprník (archiv rodiny Levých)

téhož roku o anglistiku projevilo zájem zhruba 250 uchazečů, z nichž byli všichni ke studiu přijati, neboť se přijímací zkoušky na tento obor ještě nekonaly.[7] V roce 1949 zde Levý obhájil diplomovou práci s názvem *The Poetry of T. S. Eliot, its Unity and Development*. Jak píše závěrem své práce, jeho cílem bylo poukázat na stěžejní kvality Eliotova díla, kterým však v britských odborných kruzích zatím nebyla věnována dostatečná pozornost. Za hlavní Eliotův přínos k vývoji evropské poezie Levý nepovažuje schopnost vynalézat nové veršové formy, ale umění nacházet způsoby využití forem již existujících, u nichž Eliot usiloval zejména o propojení formální a obsahové stránky. Eliota Levý oceňuje rovněž za schopnost využití dílčích prvků struktury v různých funkcích, neboť tento rys jeho práce považuje za vývojově závažnější než kreaci prvků zcela nových. Dle závěru rukopisu diplomové práce se zde Levému zároveň podařilo načrtnout paralely mezi Eliotovým dílem a evropskou poetickou tradicí.[8]

7 E-mailová komunikace s Jaroslavem Peprníkem, 11. 10. 2023.

8 Archiv Masarykovy univerzity, Osobní spisy, Jiří Levý, signatura B34, karton 19, závěr diplomové práce *The Poetry of T. S. Eliot, its Unity and Development*, rok 1949. Jelikož se nám v Levého

Vysokoškolský index Jiřího Levého během studia na Masarykově univerzitě (archiv rodiny Levých)

PODOBIZNA MAJITELE:

Vlastnoruční podpis majitele:

Již v této práci Levý také provádí srovnání Eliotova stylu s Whitmanovým, což posléze rozpracovává závěrem článku „K podstatě básnické metody Walta Whitmana“ (poprvé publikován roku 1955).

Studium Levý zakončil složením státní zkoušky pro kvalifikaci „Odborná způsobilost vyučovat češtině a angličtině na československých gymnáziích s českým jazykem vyučovacím“. K diplomové zkoušce kromě závěrečné práce *The Poetry of T. S. Eliot, its Unity and Development* (pro obor Angličtina) dle dostupných archiválií předložil rovněž klauzurní práci s názvem „Theorie překladu“ (pro obor Čeština). Témata závěrečné zkoušky byla následující: „Eugene O'Neill as a Dramatic Poet“ (pro obor Angličtina) a „Anglosaské vlivy v české literatuře“ (pro obor Čeština). Praktickou část diplomové zkoušky tvořil překlad textového úryvku z češtiny do angličtiny.[9]

Roku 1949 Levý rovněž absolvoval rigorózní řízení (titul PhDr.) z anglické filologie a dějin moderních literatur. V rigorózní práci *Srovnávací pohled na anglický verš* analyzoval závislost anglického verše a jeho konvencí na celkové struktuře jazykového systému angličtiny. Dle archivních posudků Levý pro tyto účely provedl srovnání anglického verše s veršem českým a francouzským, částečně také s ruským a německým. Kromě jiného hodnotitelé v posudcích zdůrazňují metodologické hledisko práce, neboť Levý popisované jevy nezkoumal izolovaně, ale již tehdy své teze empiricky ověřoval na vzorku překladových textů, při čemž využil i vlastních zkušeností s překládáním.[10]

Z archivních pramenů rovněž vyplývá, že za svou studentskou a počínající badatelskou činnost, založenou převážně na problematice česko-anglických literárních vztahů, Levý průběžně získal několik stipendií a cen. Jako student se účastnil např. Soutěže tvořivosti mládeže, z prostředků Československé národní rady badatelské roku 1951 obdržel finanční podporu na výzkum, z prostředků Českého literárního fondu mu bylo dvakrát uznáno tvůrčí stipendium – v roce 1954 a 1956.[11]

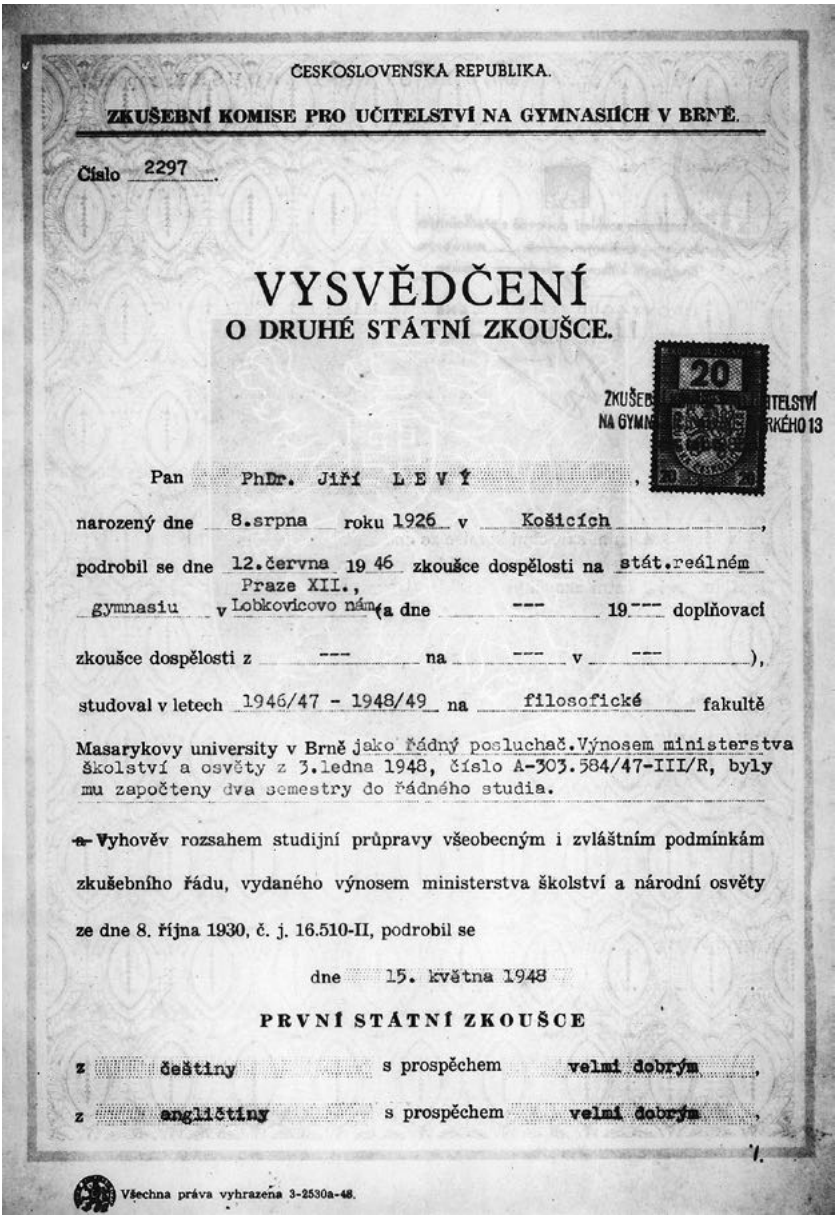
---

archivní pozůstalosti nepodařilo nalézt kompletní znění této práce, usuzujeme o jejím obsahu zejména z dostupného úvodu a závěru.

9 Archiv Masarykovy univerzity, Osobní spisy, signatura A2 FF, habilitace, profesura, Jiří Levý, číslo příručky 6/7, vysvědčení o druhé státní zkoušce Jiřího Levého, 15. 5. 1948.

10 Archiv Masarykovy univerzity, Osobní spisy, signatura A2 FF, Jiří Levý, číslo příručky 22/4, posudek na rigorózní práci Jiřího Levého *Srovnávací pohled na anglický verš*, autoři posudku: Karel Štěpaník a Josef Vachek, 22. 10. 1949.

11 Literární archiv Památníku národního písemnictví. Osobní spisy, Jiří Levý, PhDr. Jiří Levý – curriculum vitae, autorem je Jiří Levý, nedatováno.

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA.

ZKUŠEBNÍ KOMISE PRO UČITELSTVÍ NA GYMNASIÍCH V BRNĚ.

Číslo 2297.

VYSVĚDČENÍ
O DRUHÉ STÁTNÍ ZKOUŠCE.

20

ZKUŠEB… …TELSTVÍ
NA GYMN… …RKÉHO 13

Pan PhDr. Jiří L E V Ý,

narozený dne 8.srpna roku 1926 v Košicích,

podrobil se dne 12.června 1946 zkoušce dospělosti na stát.reálném gymnasiu v Praze XII., Lobkovicovo nám. (a dne --- 19--- doplňovací zkoušce dospělosti z --- na --- v ---),

studoval v letech 1946/47 - 1948/49 na filosofické fakultě Masarykovy university v Brně jako řádný posluchač. Výnosem ministerstva školství a osvěty z 3.ledna 1948, číslo A-303.584/47-III/R, byly mu započteny dva semestry do řádného studia.

~~a~~ Vyhověv rozsahem studijní průpravy všeobecným i zvláštním podmínkám zkušebního řádu, vydaného výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze dne 8. října 1930, č. j. 16.510-II, podrobil se

dne 15. května 1948

PRVNÍ STÁTNÍ ZKOUŠCE

z češtiny s prospěchem velmi dobrým,

z angličtiny s prospěchem velmi dobrým.

Všechna práva vyhrazena 3-2530a-48.

(s. 21–23) Levého Vysvědčení o magisterské státní zkoušce na Masarykově univerzitě (Archiv Masarykovy univerzity, Osobní spisy, signatura A2 FF, habilitace, profesura, Jiří Levý, číslo příručky 6/7)